

Udskriftsdato: 5. april 2026 (Gældende)

Bekendtgørelse om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Undervisningsmin., Styrelsen for
Undervisning og Kvalitet, j.nr. 18/11283

Bekendtgørelse om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser

I medfør af § 3, stk. 4, § 5, stk. 2, § 6, stk. 3 og 4, § 7, stk. 2, § 8, stk. 2, § 9, stk. 2, § 10, stk. 2, § 12, stk. 3, § 14, stk. 2, § 16, stk. 3, § 16 a, stk. 3, og § 18 a i lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 786 af 21. juni 2017, § 56, stk. 6 og 7, i lov nr. 1716 af 27. december 2016 om de gymnasiale uddannelser og § 7, stk. 2, 2. pkt., i lov om erhvervsfaglig studentereksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 30. august 2018, fastsættes efter bemyndigelse:

Kapitel 1

Uddannelsens formål og struktur

§ 1. Pædagogikum er en teoretisk og praktisk uddannelse, der skal give nyansatte lærere (pædagogikumkandidater) i de gymnasiale uddannelser de nødvendige pædagogiske kompetencer til at arbejde som lærere i en gymnasial uddannelse, jf. dog stk. 3. Pædagogikum skal desuden bidrage til, at læreren aktivt kan indgå i udviklingen af de gymnasiale uddannelser og i disses samspil med det omgivende samfund.

Stk. 2. De gymnasiale uddannelser, jf. stk. 1, omfatter alle uddannelsesaktiviteter efter lov om de gymnasiale uddannelser.

Stk. 3. Regler i denne bekendtgørelse gælder tilsvarende for lærere i gymnasiale fag på eux-forløb. § 28 gælder alene for lærere i gymnasiale fag på eux-forløb.

§ 2. Målene med teoretisk og praktisk pædagogikum er, at pædagogikumkandidaten opnår pædagogisk kompetence, herunder:

- 1) Undervisningsfærdighed, herunder indsigt og færdighed i at
 - a) planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisningen med inddragelse af læremidler, herunder digitale, og med inddragelse af udadrettede aktiviteter,
 - b) formidle, bearbejde og perspektivere sine fags problemstillinger skriftligt og mundtligt for elever og kursister (herefter elever), kolleger og institutionens samarbejdspartnere,
 - c) anvende forskellige fagdidaktiske principper og forskellige undervisnings- og arbejdsformer ud fra reflekterede metodevalg,
 - d) indkredse de forskellige elevtypers faglige og sociale forudsætninger og deres forventninger til undervisningen,
 - e) understøtte elevernes forskellige læringsstrategier,
 - f) inddrage eleverne systematisk og på varierende måder i evalueringen af undervisningen og af deres faglige udbytte af undervisningen samt forberede dem på forskellige evaluerings- og prøveformer, herunder løbende evaluering,
 - g) indgå i vejlednings- og supervisionsprocesser med elever og med andre lærere og ledere,
 - h) samarbejde med andre lærere om undervisningen i de enkelte fag og på tværs af fagene, og
 - i) se sine fag i sammenhæng med uddannelsens formål og institutionens samlede opgaveløsning.
- 2) Viden om de gymnasiale uddannelser, deres forskellige profiler og deres organisationsformer, herunder om
 - a) regelgrundlaget for arbejdet som lærer og om beslutningsprocesserne på institutioner for gymnasiale uddannelser og
 - b) faglige og pædagogiske udviklingsaktiviteter i fagene og i forhold til institutionens samlede aktiviteter og organisering.
- 3) Viden om teoretisk pædagogik (fagdidaktik og almindidaktik), herunder
 - a) evne til at foretage reflekterede pædagogiske og didaktiske valg
 - b) evne til kritisk refleksion over egen undervisningspraksis og dennes sammenhæng med teoretisk-pædagogiske overvejelser,

- c) indsigt i, hvordan fagdidaktik og almindidaktik bidrager til udviklingen af elevernes viden, kundskaber og kompetencer, herunder digitale kompetencer, og
 - d) indsigt i didaktiske muligheder, herunder digitale, i egne fag og i fagligt samspil.
- 4) Indsigt i uddannelsernes samspil med det omgivende samfund, herunder
- a) betydningen af at udvikle elevernes evne til at håndtere valg og overgange i uddannelsessystemet,
 - b) den uformelle læring uden for institutionen og
 - c) samarbejdsmuligheder og kommunikationskanaler i forhold til eksterne institutioner og organisationer samt det lokale erhvervsliv.

§ 3. Pædagogikumuddannelsen er en vekseluddannelse, der består af en teoretisk del, jf. kapitel 4, og en praktisk del (praktisk pædagogikum og egenundervisning), jf. kapitel 5. De to dele har tilsammen et omfang på 60 ECTS-points, fordelt med 20 ECTS-points for den teoretiske del, jf. § 7, og 40 ECTS-points for den praktiske del, jf. § 16, stk. 4 og 5. Den teoretiske del og den praktiske del skal tilrettelægges, således at de supplerer hinanden.

Stk. 2. Pædagogikum tilrettelægges over et år og gennemføres i ansættelsens første år, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Institutionen kan i særlige tilfælde beslutte, at en pædagogikumkandidat påbegynder uddannelsen efter ansættelsens første år eller gennemfører den med en længere tilrettelæggelse end et år. I disse tilfælde skal det fremgå af en foreløbig uddannelsesplan, jf. § 21, hvordan uddannelsen tilrettelægges med angivelse af forventet start- og sluttidspunkt. Uddannelsen skal for disse kandidater påbegyndes senest et år efter ansættelsen. Særlige tilfælde kan alene opstå som følge af

- 1) et samlet lavt timetal på institutionen i kandidatens fag,
- 2) kandidatens sygdom, barsel eller orlov, eller
- 3) at det hverken efter stillingsopslag eller på anden måde er muligt at skaffe lærere til at varetage undervisningen i et fag, hvorfor kandidatens varetagelse af den ordinære undervisning umuliggør et normalt pædagogikumforløb.

Kapitel 2

Faglig kompetence

§ 4. Lærere i de gymnasiale uddannelser skal have faglig kompetence i overensstemmelse med § 56 i lov om de gymnasiale uddannelser og stk. 2-5.

Stk. 2. Følgende fag på de gymnasiale niveauer C-A er omfattet af § 56, stk. 2, i lov om de gymnasiale uddannelser om tekniske, teknologiske, herunder informationsteknologiske, naturvidenskabelige og erhvervsøkonomisk orienterede fag:

- 1) Afsætning.
- 2) Biologi.
- 3) Bioteknologi.
- 4) Erhvervsøkonomi.
- 5) Finansiering.
- 6) Fysik.
- 7) Geovidenskab.
- 8) Geografi.
- 9) Informatik.
- 10) Innovation.
- 11) It.
- 12) Kemi.
- 13) Kommunikation og it.
- 14) Markedskommunikation
- 15) Materialeteknologi.

- 16) Naturgeografi.
- 17) Organisation.
- 18) Programmering.
- 19) Statik og styrkelære.
- 20) Teknikfag.
- 21) Teknologi.
- 22) Virksomhedsøkonomi.

Stk. 3. Følgende fag på de gymnasiale niveauer C-A er omfattet af § 56, stk. 3, i lov om de gymnasiale uddannelser om erhvervsrelaterede fag:

- 1) Afsætning.
- 2) Finansiering.
- 3) Innovation.
- 4) Organisation.
- 5) Markedskommunikation.
- 6) Teknikfag.
- 7) Teknologi.
- 8) Virksomhedsøkonomi.

Stk. 4. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan tage stilling til, om nye fag kan henføres til stk. 2-3.

Stk. 5. Hvis en lærers sidefag ligger uden for den pågældendes centrale fags fagområde og ikke har faglig sammenhæng med det centrale fag, skal læreren for at have faglig kompetence i faget, jf. § 56, stk. 4, i lov om de gymnasiale uddannelser, have et fagligt niveau, der mindst svarer til et uddannelsesforløb af et omfang på 120 ECTS-point.

Kapitel 3

Ansættelse

§ 5. Lærere med faglig kompetence i henhold til § 4, som ansættes i en fast stilling, skal gennemføre pædagogikum inden for det første år af ansættelsen, jf. dog § 3, stk. 3. Fastansættelsen er betinget af, at læreren består pædagogikum.

Stk. 2. Pædagogikumkandidaten skal gennemføre pædagogikum i alle sine gymnasierrelevante fag.

Stk. 3. Institutionen giver straks Styrelsen for Undervisning og Kvalitet besked om ansættelsen af en lærer, der skal i pædagogikum. Styrelsen skal ligeledes straks have besked om ændringer i eller ophør af ansættelsesforholdet, inden pædagogikum er afsluttet.

Stk. 4. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og den godkendte udbyder af teoretisk pædagogikum, jf. § 8, stk. 1, kan aftale, at besked efter stk. 3 i stedet skal gives til sidstnævnte. Institutionerne orienteres om en sådan aftale.

§ 6. Institutionen kan i særlige tilfælde, hvor det hverken efter stillingsopslag eller på anden måde er muligt at få undervisningen varetaget af lærere med faglig kompetence, ansætte lærere uden faglig kompetence i henhold til § 4 i tidsbegrænsede stillinger. Ansættelsen kan højst ske for ét undervisningsår ad gangen.

Stk. 2. Fornyelse af tidsbegrænsede ansættelser efter stk. 1 kan alene ske, hvis læreren i den første tidsbegrænsede ansættelse har gennemført faglig supplerings i undervisningsfaget eller kan dokumentere studiemæssige fremskridt i form af beståede prøver eller lignende.

Stk. 3. Institutionen skal sikre, at lærere, ansat efter stk. 1 og 2, der underviser i eksperimentelle fag, kan tilrettelægge og gennemføre undervisningen, så den lever op til de sikkerhedskrav, der gælder for undervisning i disse fag.

Stk. 4. Reglerne i stk. 1-3 gælder tilsvarende, hvis institutionens leder lader en fastansat lærer varetage undervisning i et fag, hvori den pågældende lærer ikke har undervisningskompetence.

Kapitel 4

Teoretisk pædagogikum

§ 7. Undervisningen i teoretisk pædagogikum skal understøtte det samlede mål for pædagogikum og bidrager til at sikre sammenhængen mellem teori og praksis. Teoretisk pædagogikum giver pædagogikumkandidaten viden om fagdidaktik, almindidaktik og de gymnasiale uddannelsers organisationsformer, jf. bilag 1. Pædagogikumkandidaten anvender cirka 1/3 af et års arbejdstid på teoretisk pædagogikum, jf. § 3, stk. 1.

Stk. 2. Undervisningen i teoretisk pædagogikum skal tilrettelægges, så pædagogikumkandidaten får mulighed for længere ubrudte undervisningsperioder på ansættelsesinstitutionen.

§ 8. Godkendelse til udbud af teoretisk pædagogikum foretages af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Godkendelsen meddeles for en fireårig periode.

Stk. 2. Den godkendte udbyder fastlægger i fællesskab med sine eventuelle samarbejdspartnere, jf. § 4 i efter Lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, og med inddragelse af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet det konkrete indhold i teoretisk pædagogikum i en studieordning. Studieordningen godkendes af styrelsen.

Stk. 3. Studieordningen skal sikre, at målene for teoretisk pædagogikum opfyldes, jf. § 2 og bilag 1, og at de gymnasiale uddannelsers forskellige profiler tilgodeses i undervisningen.

Rådgivende udvalg

§ 9. Det rådgivende udvalg, jf. § 5 i efter Lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, skal bestå af 10-14 medlemmer. Flertallet af medlemmerne skal komme fra den gymnasiale sektor.

Stk. 2. Lederforeningerne på det gymnasiale område udpeger fire medlemmer, lærerorganisationerne på det gymnasiale område udpeger i fællesskab to medlemmer, Gymnasieskolernes Pædagogikumforening udpeger ét medlem, og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet udpeger to medlemmer. De resterende medlemmer udpeges af den godkendte udbyder af teoretisk pædagogikum, jf. § 8, stk. 1. Medlemmerne beskikkes for en fireårig periode.

Stk. 3. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet udpeger en formand blandt de medlemmer, der er udpeget af lederforeningerne. Udvalget fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 10. Det rådgivende udvalg

- 1) sikrer forbindelsen og erfaringsudvekslingen mellem tilrettelæggerne af teoretisk pædagogikum, lærere og ledere i den gymnasiale sektor og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet,
- 2) bidrager til at sikre sammenhængen mellem teoretisk og praktisk pædagogikum samt
- 3) medvirker til udviklingen og kvalitetssikringen af teoretisk pædagogikum i overensstemmelse med lov om de gymnasiale uddannelser og efter Lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser.

Stk. 2. Udvalget foranlediger mindst hvert andet år udarbejdet en evalueringsrapport om kvaliteten af teoretisk pædagogikum. Udvalget drøfter rapporten på et møde i udvalget. Udvalget sender herefter rapporten og dets eventuelle bemærkninger hertil til styrelsen. Rapporten offentliggøres efterfølgende på Undervisningsministeriets hjemmeside.

Prøve i teoretisk pædagogikum

§ 11. Den afsluttende prøve i teoretisk pædagogikum er skriftlig. Prøven skal kombinere teori og praksis, således at den indeholder fagdidaktiske og almindidaktiske elementer samtidig med, at den relaterer til pædagogikumkandidatens indsigt i undervisningspraksis. Kandidaten har en uges samlet arbejdstid til at besvare prøven.

Stk. 2. Prøven afholdes en gang årligt ved afslutningen af skoleåret, når undervisningen i teoretisk pædagogikum er afsluttet, dog med mulighed for syge- og omprøve det følgende skoleår. Den godkendte udbyder af teoretisk pædagogikum, jf. § 8, stk. 1, indstiller pædagogikumkandidaten til prøven.

Stk. 3. Ansættelsesinstitutionen fastsætter tidspunkt for opgaveugen, der dog tidligst kan placeres efter afslutningen af teoretisk og praktisk pædagogikum. Afleveringsfristen skal ligge inden en dato, der det enkelte år udmeldes af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Institutionen sikrer, at kandidater får den fornødne arbejdstid til at besvare prøven.

Stk. 4. En kandidat, der har været forhindret i at gennemføre prøven på grund af dokumenteret sygdom, eller som ikke har bestået prøven, skal have mulighed for at aflægge prøven eller aflægge prøven på ny, jf. stk. 2.

Stk. 5. Pædagogikumkandidaten har tre forsøg til at bestå prøven.

§ 12. Den godkendte udbyder af teoretisk pædagogikum, jf. § 8, stk. 1, nedsætter i fællesskab med sine eventuelle samarbejdspartnere og efter drøftelse med Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, en opgavekommission med inddragelse af repræsentanter for den gymnasiale sektor. Kommissionen udarbejder opgaver til prøven i teoretisk pædagogikum i overensstemmelse med målene i § 2 og bilag 1.

Stk. 2. Besvarelsen af opgaven ved prøven bedømmes efter 7-trins-skalaen efter reglerne i Undervisningsministeriets bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse. Prøven i teoretisk pædagogikum skal bestås.

Stk. 3. Bedømmelsen foretages af to af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet beskikkede censorer. Ved bedømmelsen lægges vægt på pædagogikumkandidatens evne til at anvende og kritisk vurdere almindelige og fagdidaktiske begreber, teorier og metoder samt kandidatens evne til at kombinere teori og praksis i forhold til egen undervisning.

Stk. 4. Hvis det konstateres, eller der er begrundet mistanke om, at en pædagogikumkandidat helt eller delvist har udgivet en andens arbejde for sit eget eller har anvendt eget tidligere bedømt arbejde uden henvisning hertil, indberettes dette af censor til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Styrelsen beslutter efter høring af kandidaten og censorerne, om opgaven skal afvises.

Stk. 5. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet foretager årligt blandt censorerne en evaluering af opgaven i teoretisk pædagogikum og drøfter den i det rådgivende udvalg, jf. § 9.

Klage over prøven

§ 13. Pædagogikumkandidaten kan klage over prøven i teoretisk pædagogikum til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Klagen skal være skriftlig og begrundet.

Stk. 2. Klagen indgives senest to uger efter, at bedømmelsen er offentliggjort.

Stk. 3. Klage indgives med nøje angivelse af de faktiske omstændigheder, som efter klagers mening bør begrunde en imødekommende afgørelse.

§ 14. Der kan klages over:

- 1) Retlige forhold.
- 2) Eksaminationsgrundlaget, herunder opgaven og dens forhold til uddannelsens mål og krav.
- 3) Prøveforløbet.
- 4) Bedømmelsen.

Stk. 2. Hvis klagen vedrører bedømmelsen eller øvrige forhold, der vedrører censorerne, forelægger Styrelsen for Undervisning og Kvalitet hurtigst muligt klagen for censorerne med anmodning om, at de hver afgiver en faglig udtalelse inden for en frist på normalt to uger. Hvis klagen vedrører andre forhold, indhentes udtalelsen i stedet fra universitetet eller ansættelsesinstitutionen. I fristen indgår juli måned ikke. Styrelsen forelægger udtalelserne for klageren, der gives lejlighed til at komme med eventuelle kommentarer inden en uge. Styrelsen træffer herefter en afgørelse.

Stk. 3. Styrelsens afgørelse kan gå ud på

- 1) tilbud om ombedømmelse eller omprøve i de tilfælde, hvor der klages over selve bedømmelsen af prøven,

- 2) tilbud om ombedømmelse eller omprøve i de tilfælde, hvor der er tale om klage over eksaminationsgrundlaget eller omstændigheder ved prøvens gennemførelse, som kan have haft betydning på prøveforløbet, eller
- 3) at klageren ikke får medhold.

Stk. 4. Afgørelsen meddeles hurtigst muligt klageren. Mulighed for såvel ombedømmelse som omprøve gives som et tilbud til klager. Klager skal i afgørelser, der er truffet i henhold til stk. 3, nr. 1, ved tilbud om ombedømmelse eller omprøve orienteres om, at accept af tilbuddet kan resultere i en lavere karakter end den påklagede. Klager skal i afgørelser, der er truffet i henhold til stk. 3, nr. 2, ved tilbud om omprøve eller ombedømmelse orienteres om, at accept af tilbuddet ikke kan resultere i en lavere karakter end den påklagede. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet orienterer censorerne om afgørelsen.

Stk. 5. I de tilfælde, hvor klageren har accepteret et tilbud om ombedømmelse eller omprøve, jf. stk. 3, nr. 1, udpeger styrelsen nye censorer, som fastsætter karakteren.

§ 15. Det er alene pædagogikumkandidaten, der kan acceptere tilbud om ombedømmelse eller omprøve, jf. § 14, stk. 3, nr. 1 og 2. Kandidaten indgiver accept af tilbud om ombedømmelse eller omprøve til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet senest to uger efter afgørelsens meddelelse. Ombedømmelse eller omprøve skal finde sted snarest muligt.

Stk. 2. Ved ombedømmelse, jf. § 14, stk. 3, nr. 1, skal de nye bedømmere have forelagt sagens akter, herunder opgaven, besvarelsen, klagen, de faglige udtalelser fra de oprindelige bedømmere, klagers bemærkninger hertil og styrelsens afgørelse.

Stk. 3. Bedømmerne ved ombedømmelsen træffer afgørelse om karakterfastsættelsen og angiver begrundelsen herfor. Afgørelsen meddeles Styrelsen for Undervisning og Kvalitet snarest muligt. Bedømmernes virke er omfattet af forvaltningsloven, herunder reglerne om inhabilitet og tavshedspligt. Styrelsen giver klager meddelelse om bedømmelsen og begrundelsen herfor.

Kapitel 5

Praktisk pædagogikum og egenundervisning

§ 16. Praktisk pædagogikum skal understøtte det samlede mål for pædagogikum og bidrager til at sikre sammenhængen mellem teori og praksis. Praktisk pædagogikum består af gennemførelse af undervisning i alle pædagogikumkandidatens gymnasierrelevante fag under vejledning af en eller flere vejledere i hvert fag, jf. § 21.

Stk. 2. For pædagogikumkandidater med faglig kompetence i mere end to fag, kan institutionen dog beslutte, at praktisk pædagogikum tilrettelægges, så blot ét af fagene inden for de grupper af beslægtede fag, der fremgår af bilag 2, indgår heri. I sådanne tilfælde opnår kandidaten undervisningskompetence i alle fagene i gruppen, hvis bekendtgørelsens øvrige betingelser, herunder § 4 om faglig kompetence, er opfyldt.

Stk. 3. Undervisningen i praktisk pædagogikum sker på ansættelsesinstitutionen i vejlederes klasser/hold. I særlige tilfælde, f.eks. i fag med lavt timetal og på små institutioner, kan dele af undervisningen foregå på en anden institution.

Stk. 4. Pædagogikumkandidaten anvender cirka 1/3 af et års arbejdstid i vejledernes klasser/hold på dels at planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning, dels at observere vejledernes undervisning. Tiden fordeles normalt ligeligt mellem kandidatens fag, jf. dog stk. 2.

Stk. 5. Pædagogikumkandidaten anvender desuden cirka 1/3 af et års arbejdstid på at planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning samt forberede og gennemføre prøve i egne klasser/hold (egenundervisning). Dele af kandidatens egenundervisning kan gøres til genstand for supervision af en vejleder.

§ 17. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet beskikker til hver pædagogikumkandidat en tilsynsførende, der fører tilsyn med hele uddannelsesforløbet for den enkelte kandidat, og eventuelt en bi-tilsynsførende, jf. stk. 2. Den tilsynsførende har herunder følgende konkrete opgaver:

- 1) At følge kandidatens undervisning ved tre besøg.
- 2) Ved starten af kandidatens pædagogikumforløb at tilse, at kandidaten har fornøden dokumentation for gennemført uddannelse, jf. § 4.
- 3) Ved første besøg at godkende kandidatens uddannelsesplan, jf. § 20, og herved sikre en hensigtsmæssig planlægning af pædagogikumforløbet. Herefter orienterer den tilsynsførende sig løbende i kandidatens uddannelsesplan.
- 4) I forbindelse med det afsluttende besøg sammen med kursusleder at afgøre, om kandidaten består pædagogikum. I tilfælde af uenighed træffes afgørelsen af tilsynsførende.
- 5) At udfærdige en pædagogikumudtalelse på grundlag af udkast fra kursuslederen, jf. § 19, nr. 4.

Stk. 2. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan for at sikre faglig dækning af en pædagogikumkandidats fagkombination beskikke en bi-tilsynsførende, der bistår kursuslederen og den tilsynsførende ved de i stk. 1, nr. 2, 4 og 5, nævnte opgaver. Den bi-tilsynsførende følger normalt kandidatens undervisning ved to ud af de tre besøg, dog altid det sidste.

Stk. 3. Institutionen kan efter indstilling fra den tilsynsførende beslutte, at der skal aflægges et ekstra besøg.

§ 18. Institutionen har ansvaret for tilrettelæggelsen af den enkelte pædagogikumkandidats forløb i praktisk pædagogikum, herunder at der udarbejdes en plan for kandidatens samlede pædagogikumforløb, som sikrer kandidaten gode arbejdsbetingelser.

Stk. 2. Institutionen skal tilstræbe, at pædagogikumkandidaten får længere ubrudte undervisningsperioder i løbet af pædagogikumforløbet. Institutionen skal skabe betingelser for, at der for den enkelte kandidat skabes en klar sammenhæng mellem pædagogikums teoretiske og praktiske dele.

Stk. 3. Institutionen har ansvaret for, at den praktiske indføring til ansættelsesinstitutionens undervisnings- og samarbejdskultur, organisationsgange og it-anvendelse foregår på ansættelsesinstitutionen.

§ 19. Institutionen kan blandt institutionens fastansatte lærere udpege en kursusleder, der har til opgave at planlægge og koordinere pædagogikumkandidatens samlede uddannelsesforløb. Hvis institutionen ikke udpeger en kursusleder, efter 1. pkt., fungerer institutionens leder selv som kursusleder. Kursuslederen

- 1) sikrer, at de i § 18 nævnte opgaver bliver varetaget, herunder udarbejder og ajourfører uddannelsesplanen, jf. § 20, løbende i samarbejde med kandidaten samt sikrer planens gennemførelse,
- 2) følger kandidatens undervisning jævnlige og
- 3) udfærdiger udkast til en pædagogikumudtalelse og afgør i forbindelse med det afsluttende besøg sammen med den eller de tilsynsførende, om kandidaten består pædagogikum, jf. § 17, stk. 1, nr. 4.

§ 20. Institutionen påbegynder udarbejdelsen af en uddannelsesplan umiddelbart efter ansættelsen. Uddannelsesplanen er et fremadrettet planlægningsværktøj, der bl.a. beskriver hovedindhold og særlige fokuspunkter i pædagogikumkandidatens uddannelsesforløb. Uddannelsesplanen indeholder desuden en oversigt over kandidatens aktiviteter i pædagogikumforløbet, herunder over kandidatens praktikperioder i vejlederes klasser/hold, undervisning og vejledning i egne klasser/hold, kurser og deltagelse i andre pædagogiske aktiviteter på institutionen samt deltagelse i kurser som led i teoretisk pædagogikum.

Stk. 2. Stk. 1 finder også anvendelse for pædagogikumkandidater, der i medfør af § 3, stk. 3, først påbegynder pædagogikum på et senere tidspunkt. I dette tilfælde angives en plan for forventet start- og sluttidspunkt for pædagogikumforløbet.

§ 21. Institutionen udpeger vejledere i alle pædagogikumkandidatens gymnasierelevante fag, jf. dog § 16, stk. 2. Vejlederne, der skal have undervisningskompetence i vejledningsfaget, skal yde kandidaten

faglig og pædagogisk vejledning og derved medvirke til, at kandidaten når målene for pædagogikum. Institutionen kan udpege yderligere vejledere til at forestå særlige supervisions- og vejledningsopgaver.

Stk. 2. Pædagogikumkandidaten underviser under vejledning i vejlederens klasser/hold. Vejlederen er til stede under kandidatens undervisning i vejlederens klasser/hold. Enkelte dele af vejledningen kan foregå som vejledning i kandidatens egne klasser/hold (egenundervisning).

Stk. 3. Hvert tilsynsbesøg efterfølges af en konference, hvor pædagogikumkandidatens undervisning drøftes.

Stk. 4. I konferencerne deltager pædagogikumkandidaten, tilsynsførende og kursusleder. Vejlederne overværer normalt undervisningen i forbindelse med tilsynsførendes besøg og deltager alene i de konferencer, der finder sted efter første og andet besøg, jf. § 17, stk. 1, nr. 1.

§ 22. Praktisk pædagogikum afsluttes med, at kursusleder, tilsynsførende og den eventuelle bi-tilsynsførende samt eventuelt vejlederne overværer pædagogikumkandidatens undervisning. Kursusleder og den tilsynsførende samt den eventuelle bi-tilsynsførende afgør, om kandidaten har bestået pædagogikum, jf. § 17, stk. 1, nr. 4, og færdiggør en pædagogikumudtalelse om kandidatens opfyldelse af målene for pædagogikum, jf. § 17, stk. 1, nr. 5.

Kapitel 6

Merit

§ 23. Institutionen kan efter ansøgning give en pædagogikumkandidat merit for dele af pædagogikum i henhold til denne bekendtgørelse, hvis lederen vurderer, at kandidaten har erhvervet teoretiske eller praktiske pædagogiske kvalifikationer, der indebærer, at kandidaten har nået de faglige mål, som er fastsat for dele af uddannelsen. Ved tildeling af merit øges omfanget af egenundervisning i pædagogikum med et omfang svarende til det meritgivende forløb.

Stk. 2. Pædagogikumkandidaten skal ved ansøgning om merit dokumentere de formelle kvalifikationer, der ligger til grund for ansøgningen. Institutionen skal på baggrund af kandidatens dokumentation indhente en faglig vurdering af ansøgerens meritgivende teoretiske pædagogiske kvalifikationer fra den godkendte udbyder af teoretisk pædagogikum, jf. § 8, stk. 1. Ansøgning om merit og eventuel tildeling af merit skal ske i forbindelse med ansættelse af kandidaten.

Stk. 3. Det skal af beviset for undervisningskompetence, jf. § 31, fremgå, for hvilke dele af pædagogikum der er tildelt merit i henhold til stk. 1 og på hvilket grundlag.

§ 24. Pædagogikumkandidaten kan indbringe institutionens afgørelse om merit, jf. § 23, stk. 1, for Kvalifikationsnævnet, jf. § 5 a i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. Klagen skal indbringes via institutionen inden fire uger efter afgørelsens meddelelse.

Kapitel 7

Undervisningskompetence og bevis

§ 25. Lærere, der underviser i de gymnasiale uddannelser, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i ét eller flere fag i de gymnasiale uddannelser. Dette gælder dog ikke for pædagogikumkandidater, jf. § 5, stk. 1, og lærere ansat i tidsbegrænsede stillinger, jf. § 6, stk. 1.

Stk. 2. Pædagogikumkandidaten har undervisningskompetence i et fag i alle de gymnasiale uddannelser, når kandidaten har faglig kompetence i faget og har bestået prøverne i praktisk og teoretisk pædagogikum, jf. dog § 27.

§ 26. Institutionens leder kan tildele en lærer, der har gennemført pædagogikum, undervisningskompetence i et efterfølgende erhvervet tilvalgsfag, hvori vedkommende ikke har pædagogikum, hvis læreren har faglig kompetence i faget, jf. § 4, og har gennemført kursus i fagdidaktik i faget.

§ 27. En lærer uden undervisningskompetence, der har faglig kompetence efter § 4, og som har undervisningserfaring af betydelig varighed og omfang i faget på gymnasialt eller højere niveau, kan af institutionens leder tildeles undervisningskompetence, når vedkommende har gennemført kursus i fagdidaktik i faget og i fagligt samspil. Undervisningskompetence efter første punktum kan normalt ikke tildeles lærere uden undervisningserfaring svarende til seks til otte års varighed på fuld tid.

§ 28. Lærere med en afsluttende erhvervsøkonomisk diplomuddannelse (HD 2. del), som har undervisningskompetence til erhvervsuddannelse, men ikke opfylder de almindelige krav i denne bekendtgørelse, kan opnå specifik undervisningskompetence i et eller flere af følgende gymnasiale fag på eux-forløb:

- 1) Afsætning på B- og A-niveau.
- 2) Erhvervsøkonomi på C-niveau.
- 3) Finansiering på B- og C-niveau.
- 4) Organisation på C-niveau.
- 5) Virksomhedsøkonomi på B- og A-niveau.

Stk. 2. Undervisningskompetence efter stk. 1 forudsætter, at læreren har gennemført en relevant specialisering i HD 2. del samt kursus i fagdidaktik i faget.

Udenlandske gymnasielærere

§ 29. Styrelsen for Forskning og Uddannelse kan tildele undervisningskompetence i ét eller flere fag til gymnasielærere, der er omfattet af EU-retten, herunder EØS-aftalen, og som har undervisningskompetence på et tilsvarende niveau i det pågældende land.

Stk. 2. Styrelsen for Forskning og Uddannelse vurderer, om der umiddelbart kan tildeles undervisningskompetence. Hvis Styrelsen for Forskning og Uddannelse vurderer, at gymnasielærerens kvalifikationer afviger væsentligt fra kravene om faglig kompetence i § 4, kan læreren vælge mellem

- 1) at aflægge prøve i de faglige discipliner eller stofområder, der anvises af Styrelsen for Forskning og Uddannelse, eller
- 2) at undervise i en prøveperiode i de gymnasiale uddannelser. Ansættelsen skal vare ét undervisningsår og være i mindst 2/3 stilling.

Stk. 3. Gymnasielærere, der påbegynder en prøveperiode i henhold til stk. 2, nr. 2, skal straks underrette Styrelsen for Undervisning og Kvalitet herom. Styrelsen udpeger en sagkyndig, der skal aflægge mindst to besøg hos læreren og give en begrundet indstilling til institutionen med anbefaling om, hvorvidt læreren kan tildeles undervisningskompetence. Institutionen vurderer ved periodens afslutning på baggrund af den sagkyndiges indstilling lærerens undervisning med henblik på indstilling til styrelsen om, hvorvidt læreren kan tildeles undervisningskompetence. Institutionen skal, før indstillingen sendes til Styrelsen for Forskning og Uddannelse, give læreren lejlighed til at kommentere indstillingen.

Stk. 4. Institutionen skal forud for ansættelsen af en udenlandsk gymnasielærer sikre sig, at læreren har de fornødne dansk kundskaber.

§ 30. Styrelsen for Forskning og Uddannelse kan tildele undervisningskompetence i et eller flere fag til andre udenlandske gymnasielærere end nævnt i § 29, når læreren

- 1) har undervisningskompetence på et tilsvarende niveau i det pågældende land,
- 2) har faglig kompetence på niveau med kravene i § 4 og
- 3) har gennemført kursus i fagdidaktik i faget.

Stk. 2. Institutionen skal forud for ansættelsen af en udenlandsk gymnasielærer sikre sig, at læreren har de fornødne dansk kundskaber.

Bevis

§ 31. Institutionen udsteder efter gennemført pædagogikum et bevis for pædagogikumkandidatens undervisningskompetence. Beviset indeholder:

- 1) Karakteren for den i § 11 nævnte prøve.
- 2) En samlet udtalelse (pædagogikumudtalelsen), jf. § 22, om kandidatens kompetencer, således at beviset giver udtryk for kandidatens generelle og pædagogiske kompetencer, herunder evnen til at
 - a) planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisningen,
 - b) forbinde undervisningspraksis og teoretiske pædagogiske overvejelser og
 - c) samarbejde om undervisningen og de øvrige opgaver på institutionen.
- 3) En beskrivelse af de elementer, kandidaten har gennemført i uddannelsen, jf. uddannelsesplanen.

Stk. 2. Institutionen udleverer beviset til pædagogikumkandidaten snarest efter, at de betingelser, der er nævnt i stk. 1, er opfyldt.

Kapitel 8

Dispensation

§ 32. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan dispensere fra bekendtgørelsen for en enkelt pædagogikumkandidat, hvor helt særlige forhold gør sig gældende.

Kapitel 9

Bemyndigelse til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og klageafskæring

§ 33. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet er bemyndiget til at varetage ministerens opgaver og udøve ministerens beføjelser efter Lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser og regler fastsat i medfør af loven.

Stk. 2. Styrelsens afgørelser efter loven og regler fastsat i medfør af loven, jf. stk. 1, kan ikke indbringes for ministeren.

Kapitel 10

Ikrafttræden og overgangsregler

§ 34. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. oktober 2018.

Stk. 2. Kapitel 4 og bilag 1 har først virkning fra den 1. august 2019.

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 447 af 8. maj 2014 om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser ophæves.

§ 35. En lærer, der har gennemført pædagogikum efter de ordninger, der var gældende før 1. august 2009, og alene har undervisningskompetence i uddannelsen til højere handelseksamen eller uddannelsen til højere teknisk eksamen, har undervisningskompetence i et fag i de almene gymnasiale uddannelser, når læreren har faglig kompetence i faget og har gennemført kursus i fagdidaktik i faget.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, den 24. september 2018

BIRGITTE HANSEN
DIREKTØR

/ Jens Refslund Poulsen

Teoretisk pædagogikum

Teoretisk pædagogikum skal understøtte det samlede mål for pædagogikum og bidrage til at sikre sammenhæng mellem teori og praksis.

Den teoretiske del af pædagogikum skal give pædagogikumkandidaten forudsætningerne for at planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle gymnasial undervisning i egne fag og i samspil med andre fag, såvel i enkeltlektioner som i længere forløb, samt at undersøge og reflektere over egen praksis. Samtidig skal teoretisk pædagogikum give kandidaten forudsætninger for i samarbejde med kolleger at kunne bidrage til udviklingen af ansættelsesinstitutionens uddannelser og profil.

Teoretisk pædagogikum skal give pædagogikumkandidaten viden om fagdidaktik, almindidaktik og de gymnasiale uddannelsers organisationsformer. Uddannelsen skal desuden give kandidaten viden om de gymnasiale uddannelsers formål og rolle i uddannelsessystemet, om aktuel uddannelsesforskning, om aktuelle uddannelsespolitiske spørgsmål samt en forståelse for institutionen som organisation. Teoretisk pædagogikum skal inddrage elementer fra kandidatens praktiske undervisning og sikrer, at kandidaten får en forståelse for sammenhængen mellem teori og praksis.

Fagdidaktik og almindidaktik skal sammen bidrage til kandidatens indsigt i og forståelse for undervisning på gymnasialt niveau. Fagdidaktik og almindidaktik fylder lige meget i teoretisk pædagogikum.

Teoretisk pædagogikum skal i form og indhold understøtte, at pædagogikumkandidaten opnår den nødvendige viden om:

- 1) Fagdidaktik, herunder:
 - a) Grundlæggende fagdidaktik, digital didaktik og evalueringsformer i egne fag, egne fags traditioner, regelgrundlag og praksis i relation til de gymnasiale uddannelsers forskellige profiler.
 - b) Egne fags metodiske fællesskab med andre fag fra samme hovedområde og fagenes samspil på tværs af hovedområder.
- 2) Almindidaktik, herunder:
 - a) Læringsteorier, læreprocesser og lærerroller.
 - b) Undervisnings-, arbejds- og evalueringsformer.
 - c) Kommunikationsteorier og samarbejdsformer.
- 3) De gymnasiale uddannelsers organisationsformer, herunder:
 - a) Grundlæggende organisatoriske træk ved de gymnasiale uddannelsesinstitutioner og deres samspil med det omgivende samfund.
 - b) De gymnasiale uddannelsers forskellige profiler.

Grupper af beslægtede fag

Grupper af fag, jf. § 16, stk. 2, hvor institutionen kan beslutte, at praktisk pædagogikum for kandidater med faglig kompetence i mere end to fag tilrettelægges, så blot ét af fagene inden for en gruppe indgår heri. I sådanne tilfælde opnår kandidaten undervisningskompetence i alle fagene i gruppen, hvis bekendtgørelsens øvrige betingelser, herunder § 4 om faglig kompetence, er opfyldt.

Afsætning Innovation Markedskommunikation
Informatik It Programmering
Matematik Statistik
Idéhistorie International teknologi og kultur
Finansiering Organisation Virksomhedsøkonomi
Materialeteknologi Statik og styrkelære Teknikfag Teknologi
Design og arkitektur Design
Astronomi Fysik

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan tage stilling til, om nye fag kan optages i grupperne.